

Rendkívüli Ujság

1938 OKTÓBER 24.

ANUL IX. — Nr. 37.

Inscris sub. No. 19—1938, Trib. Arad.

Director: — Propr.:
MARKOVITS A. IVÁN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ARAD, STRADA ALEXANDRI 8

Az ország hadserege kiállta a tűzpróbát

BUCUREȘTI. — A szép őszi napokban derűs mennybolt és égető nap sugar alatt Délmoldovában és Basarabiában a Pruth folyó mentén hadseregünk nagygyakorlatot tartott. A hadgyakorlatok területén a Duna közelében katonáink kitűnő felszereléssel és a legmodernebb hadieszközök felhasználásával a legújabb rendben teljesítették feladatukat és az új taktika kísérleteit végrehajtották. Öfelsége II. Carol király autója kormánya mellett állt a hadsereg egységeinél tartózkodott. Váratlanul feltűnt a parancsnokságnál, érdeklődött a haditermek végrehajtása iránt és személyesen akart meggyőződni hadseregünk felkészültségéről. Szárazon, lefolyóban, és vízen a katonai egységek lázas tevékenységgel hajtották végre feladataikat és tettek eleget kötelességüknek. A hadgyakorlatok beigazolták, hogy az ország hadserege fel van készülve minden eshetőségre és fel van szerelve mindazokkal az eszközökkel, amelyek a mai modern időkben szükségesek. Megállapítást nyert az is, hogy az ország polgári lakossága is megértette az idők szavát és anyagi, valamint erkölcsi segítséget nyújtott a hadsereg számára és erre a segítségre minden időben számítani lehet. Fiatal királyunkat az ország életén, erélyes tábornokaikkal és nagyértékű katonáikkal, kik a legmodernebb hadieszközökkel vannak felszerelve, valamint a polgári lakosság feltétlen támogatásával az ország bizalommal tekinthet a jövő felé, mert határainak megvédelmezése biztosnak látszik.

Szobrot kap Aradon Pop C. István és Goldis Vasile

Illusztris vendége volt az elmúlt napokban Aradnak. Maga, az országos hírvérvárosi szobrászművész járt Aradon és illetékes ténylegközel tárgyalásokat folytatott a Kulturpalota előtt felállítandó két szobor ügyében. Pop C. Ștefan és Goldis Vasile, a két elhunyt kiváló politikus szobrát állítják fel a közeljövőben.

A Skoda részvényeket nem vették meg a Krupp művek

PRÁGA. — Röviddel ez előtt az a hír látott napvilágot, hogy a francia Schneider-Creuzot művek eladták volna részvényeiket az eszenai német Krupp-műveknek.

A prágai lapok most megcáfolták a hírt, mint alaptalant.

A magyar kormány nem fogadta el az új csehszlovák ellenjavaslatot

A nagylakosságu városokat is visszaköveteli Németország a cseh-magyar kérdésben bejelentette semlegességét

BUDAPEST. — Hivatalosan a következőket jelentik: Kánya Kálmán külügyminiszter a csehszlovák ellenjavaslatok birtokában azonnal összehívott ülésére lépett Imrédy Béla miniszterelnökkel és gróf Teleky Pál közoktatásiügyi miniszterrel. A három miniszter még a délelőtti órákban tanácskozással ült össze, majd pedig egybehangzóan a minisztertanácsot. Kánya Kálmán külügyminiszter teljes részletességgel ismertette a csehszlovák ellenjavaslatot a kormány tagjaival, amelyet azután részletesen megvitatott. A minisztertanács ülésének befejezése után Imrédy miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter Horváth kormányzónál jelentkeztek kihallgatásra, akinek részletes jelentést tettek a csehszlovák ellenjavaslat tartalmáról és a minisztertanács álláspontjáról.

A kormányzónál történt látogatás után Imrédy miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter a miniszterelnöki palotába tértek vissza, ahol azonnal hozzáfogtak a magyar válaszcímzés, illetőleg az ellenjavaslatoknak írásba foglalására. A magyar ellenjavaslatokat a legsürgősebben eljuttatják Prágába.

BUDAPEST. — Hivatalosan jelentik: A csehszlovák kormány ellenjavaslatait a magyar kormány részletes vizsgálatnak vetette alá. A magyar kormány megállapította, hogy az újabb csehszlovák jegyzék haladást jelent és nagyjában a néprajzi határhoz tartja magát. A csehszlovák javaslat azonban nem minden vonatkozásban ragaszkodik a néprajzi alaphoz és olyan megoldást javasol, mely a nagyvárosokat nem juttatja vissza Magyarországhoz.

A magyar kormány a csehszlovák ellenjavaslatot nem fogadja el és ragaszkodik a néprajzi szempontok teljes érvényesüléséhez. A magyar kormány a nagylakosságu városokat is visszaköveteli a néprajzi jogok alapján.

A magyar ellenjavaslat néprajzi határokat követel. A határok megállapításán

csakis a népi együtt tartozás lehet az irányadó. A néprajzi elv alkalmazásánál Magyarország is áldozatokat hoz, mert lemond a történelmi Magyarország határainak a visszaállításáról.

A kormánynyilatkozat ezután a nem magyar ajkúak önrendelkezési jogával foglalkozik. Majd megállapítja, hogy a magyar ellenjavasla-

tot a legsürgősebben eljuttatják Prágába. Kihangsúlyozza, hogy a vitás csehszlovák-magyar ügyet a legsürgősebben el kell intézni.

BERLIN. — A német kormány értésére adta a budapesti és prágai kormányoknak, hogy a magyar-cseh kérdésben a feltétlen semlegesség álláspontjára helyezkedik.

Prága 10000 négyzetkilométert ajánl Budapest 13000 négyzetkilométert követel

A magyar-lengyel határ kérdésében az önrendelkezési jog fog érvényesülni

PÁRIS. — A Havas jelenti: Prágából érkezett jelentés szerint Chalkovszki csehszlovák külügyminiszter vasárnap hosszas kihallgatáson fogadta a magyar követet. A megbeszélésen a magyar-csehszlovák végleges határmegállapításról volt szó.

A Prágába érkezett jelentések szerint a magyar és csehszlovák álláspont között nincsen nagy ellentét. Prága a magyaroknak tízezer négyzetkilométernyi területet

akar átadni, a magyar kormány ezzel szemben tízezer négyzetkilométernyi terület visszaadását követeli. Ebből megállapítható — hangsztatja a prágai jelentés, — hogy az ellentétek nem nagyok és nagyon közeli a békés megoldás valószínűsége. Az ellentéteket nem növeli a közös magyar-lengyel határ kérdése sem, mert itten minden valószínűség szerint az önrendelkezési jog fog érvényesülni.

A Giornale Diplomatica szerint:

Olaszország támogatja a lengyel-magyar közös határ létesítését

Az ujság szerint, amit Olaszország akar, azt befejezett ténynek kell tekinteni

PÁRIS. — A Temps írja: A Rómában megjelenő Giornale Diplomatica című ujság amely hivatalos orgánumnak számít, érdekes cikket közölt tegnapi számában. Az ujság megállapítja, hogy Olaszország minden határozottságával támogatja a közös lengyel-magyar határt. Hangoztatja ezután, hogy — bár Olaszország nem ellensége az önrendelkezési jognak, mégis úgy találja, hogy Közép Európában és főleg a Duna-medencében a Berlin-Róma tengelynek kell uralkodónak lennie. Amit Németország és Olaszország helyesnek tartanak, az már több mint óhaj, vagy javaslat, egyenesen rezolúció, amely-

hez mindenkinek alkalmazkodnia kell.

A Temps helyteleníti ezt az állásfoglalást és megállapítja, hogy Franciaországot és Angliát nem lehet kizárni az európai ügyek intézéséből. Ha Olaszország szava döntő jelentőséggel bír — hangoztatja a Temps, — akkor ez annyit jelentene, hogy Berlin hozzájárul ahhoz, hogy Olaszország magatartása a közép-európai kérdésekben maradék nélkül érvényesüljön. Ez annyit jelentene, a közös lengyel-magyar határ máris elintéztett ügynek tekinthető, mert ezt Olaszország így akarja és Németország hallgatólag tudomásul veszi.

Sulyok István református püspök félévszázados jubileuma

A királyhágómelléki református-ság bensőséges ünnepe folyt le vasárnap Nagyváradon. Sulyok István püspök ünnepelte ötvenéves lelkesíti jubileumát. A Református Kulturpalotában diszgyűlés vezette be az ünnepek programját. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok üdvözölte elsőnek az ősz főpapot, majd a különböző egyházkerületek esperesei és lelkészei, a férfi, női és leányszövetségek vezetői mondtak szívbelőlvő beszédet. A szép ünnepségen Arad reformátussága is képviseltette magát. Tarnóczy Lajos lelkész, Nagy Dezső főgondnok, Dömötör László egyházmegyei világi főjegyző és Muzsaj József gondnok jelentek meg az ünnepségen és tolmácsolták az aradi reformátusok őszinte szívből fakadó jókívánságait Sulyok István püspöknek, aki meghatva köszöntö meg a figyelmet.

Itt említjük meg, hogy a Szalon-tán lefolyt egyházmegyei közgyűlésen ugyancsak a fenti kiküldöttekkel képviseltette magát az aradi református egyház.

Régi zeneművek bemutatása a Minorita templomban

Különleges egyházi zenei élményben volt részük vasárnap az aradi római katolikus híveknek. Régi egyházi zenei munkákat adtak elő a délelőtti istentisztelet keretében. A kórust Kulcsár Kálmán szerzetes vezényelte, míg az orgonakíséretet Kaletzky Vilma tanárnő látta el. Fetter Elemér dr. Luigi Luzzi híres „Ave Maria”-ját énekelte hatáscosan. A kórus zeneileg szép teljesítményt nyújtott.

Téli időjárás Romániában

Az Ókirályságban az elmúlt hét végén hirtelen megváltozott az időjárás. Erősen lehűlt a levegő, majd megindult a hegyek között a havazás, mely azóta is állandóan tart, úgy, hogy már magas hóréteg takarja be a földet.

A Sibiu-i hegyekben is pén teken leesett az új hó. A környék teljesen téli képét öltött magára.

Ugyancsak megindult a havazás Sinaia környékén is.

Itt írjuk meg, hogy a neves Sandström professzor, a svéd meteorológiai intézet tudósa szerint az idén hideg télre kell számítanunk, melyet a tudós a Golf áramlatokkal hoz összefüggésbe.

Győződjék meg! Legolcsóbb
férfiruha, fiuruha, bőrkabát,
télkabát különlegességek

Muzsai József

cégnél Arad
a színházzal szemben

Nevek nélkül...

Arad legnagyobb gyárvállalatának egyik tisztviselője, egy régi aradi patricius család legkisebb leánya lép rövidesen oltár elé. A kollégák igen értékes ajándékkal szándékoznak meglepni a fiatal asszonyjelöltet.

Ugyancsak a nagy iparüzem tisztviselői között további hymen-láncok szövődnek. Ezidőszereint egy, de rövidesen két menyasszonynak lehet újra gyűjteni, ha pedig a vőlegény-kollégák is kapnak ajándékot, akkor a gyári tisztviselők költségvetése felborul, mert egy fiatal szimpatikus tisztviselő is készül fejte hajítani a házasság kapuja előtt. Menyasszonyjelöltje egy belvárosi uricsalád gyermeke, kinek édesanyja önálló kenyérkeresettel bír.

Reménybeli menyasszonyának tekintett egy nemrég Aradra költözött önálló vállalkozó-kereskedő a jótéri kereskedő sikkes és bájos leányát az aradi aranyifjúság bosszúságára. Ez a hír egyelőre még hangtalan gummikereken jár.

Egy boldognak hitt tisztviselő két éves házasságában izadás tört ki. Ok: a férj harmadik hónapja nem tud elszámolni fizetésével, melyhez hozzájárult az a fatális véletlen, hogy az utóbbi időben többször látta a férjet a jóindulatú ösmérésök egy másik urhölgy társaságában. Békeltetési eljárás folyamatban.

A hét humora. Egy vidéki intellektuel felesége első ízben jött be Aradra. A Brătianu utcában betért a postával szemben lévő trafikba levélbéljeget vásárolni. Közben megkérdezte a trafikost, hol kell bedobni a levelet. A kapott felvilágosítás után elindult a szemben lévő posta felé a levélszekrényhez. A trafikos, aki kikísérte az ajtóig, amikor látta, hogy önagysága az uccai fronton lévő szekrénykébe akarja csuszítani a levelet, utána szökött, hogy ne oda dobja a levelet, hanem a „kapu alatt”, ami alatt a trafikos azt érte, hogy a kapu alatt lévő falbaépített szekrénybe kell bedobni a levelet, ahonnan valószínűleg hamarabb kivesszik. — Önagysága az utasítást szöszszert velle és a kezében tartott levelet egyszerűen ledobta a „kapu alatt”. Hát nem kedves?

Őszi kabátokat fest, tisztít

Knapp

modernül berendezett vállalkozása. A R A D, Str. Brătianu 2-4 szám. (Minorita palota) Str. Episc. Radu 10 szám.

Butorozott szoba kiadó
Cim a kiadóban

Imrédy miniszterelnök bejelentése:

Katonai szellemű, nemzeti keresztény jobboldali politikára tér át Magyarország

További programponi:
a fajvédelem ápolása

BUDAPEST. — Imrédy Béla miniszterelnök a „Függetlenség” című kormányparti félhivatalos lap vasárnapi számában vezércikkben jelenti be Magyarországot új belpolitikai irányvonalát, mely óriási feltűnést keltett. Ez a belpolitikai irányvonal a következő:

Erős nemzeti érzéstől fűtött, katonai szellemű állított társadalmi szellemre van szükség. E cél megvalósítása érdekében a magyar szellemiséggel összefüggő külső eszközöktől sem szabad visszariadnunk.

A hadsereg erőssé tételéért minden áldozatot meg kell hozni. A nemzettest védelme faji öntudatot igényel, a fajvédelem ápolását. Reformra szorul a nemzet lelke is.

Keresztény erkölcsöket az egész vonalon, a magán- és közéletben egyaránt, el kell távolítani az osztályok elkülönítésére emlékeztető korhadt gerendákat. Nem hirdetek egyenlőségi politikát. Vannak külsőségek. Irányadó csak az a lehet, hogy ki mennyi hasznot hajt a köznek. Az érdemtelen dúsulás ideje lejárt. A munkást és a földet kell állítani a helyes célkitűzés tengelyébe. Olyanok kezében legyen a magyar föld, akik azt jól tudják művelni és akik a történelmi próbatétel idején megállítják a sarat.

A profitéhséget le kell törni. Mi keresztény magyarok vagyunk, ez a nemzetfentartó réteg. Ezt a faji öntudattal bíró réteget kell minden eszközzel erősíteni. Az idegeket, a parazítákat el kell söpörni! Ebben az országban erőteljes nacionalista katonai szellemű jobboldali politika lesz.

A siker előfeltétele, hogy fegyelem, rend és tekintélytisztelet uralkodjék. Az ország népében és az élén állókban az új politika megvalósítására megvan az akarat, az erős elszántság. De megvan az elszántság arra is, hogy ártalmatlanná tegyük azokat, akik ez ellen az országépítés ellen törnek.

A csalóknak, az árdrágító spekulánsoknak, a nyomorvám-szedőinek, a defetistáknak pusztulniuk kell, de pusztulniuk kell azoknak is, akik elmulasztott belső revízió és önkritika híján, vagy

hatalmi vágytól fűtve nem állanak elgáncsolni az ország vezetőinek munkáját, megbénítanak a nemzeti frontot és ha öntudatlanul is a vörös destrukció kezére dolgoznak.

Házilasszonyok öröme:

Acetum ecet

Hittérítők napját ünnepelték vasárnap a kolosliak

Bensőséges keretek között folyt le vasárnap az aradi minorita templomban a hittérítők ünnepe. Kulcsár Kálmán szerzetes, főgimnáziumi tanár lendületes beszédben emlékezett meg a krisztusi hit terjesztőinek érdemeiről és munkásságáról. Az esti istentisztelet keretében Vass Tibor dr. plébániai igazgató a misszió jelentőségéről beszélt.

Egy középalkakra való félti bunda, biber bével, teljesen jó karban jutányos árban eladó. Str. Episcopul 3.

A temesvári Lloyd

kávéház a hó elején nyitotta meg újra kapuit, miután heteken át nagyszabású átalakítási, berendezési és díszítési munkák folytak.

A kávéház és taverna belső kiépítése olyan artistikus, olyan bájos tónusu, hogy ma egész Romániában pártatlanul áll a maga nemében és a fővárosi arányokat is minden vonatkozásban felülmúlja. Olyan desztillált légkör árad a lokál minden zugából, hogy nincs az az otthon, mely ezt a kellemes milieut nyújtana.

A tulajdonosok áldozatkészségét örömmel honorálja a közönség is, reggeltől reggelig zsufolásig megtöltve a kávéház minden helyiségét.

Gheorghe Igrer
borbély és fodrászterme
STRADA BRATIANU No 9.
Higiénikus! Olcsó! Pontos!

STRASSER-cég
a legolcsóbb női- és férfi-szövetekben

Goicea Ionel városi tisztviselő operettjét rövidesen előadják

Goicea Ionel, a szimpatikus városi tisztviselő háromfelvonásos operettjét. Zenéjét ugyancsak ő szerezte. Az operett magyar fordításban erdélyi színpadon is színpadra kerül.

Férj szövetség

I. GRÜNBERGER-nél, Fischer Eliz palota. — Consum és Inlesnirea tag.

Színházi műsor

HETFÖN: Román előadás. — KEDDEN: Julia. — SZERDÁN: Hazajáró lélek. — CSÜTÖRTÖK: Hazajáró lélek. — PÉNTEKEN: délután 5 órakor: Mezei pacsirta. Operettujdonosság olcsó helyáru előadása. — PÉNTEKEN este: Román előadás. — SZOMBATON délután 5 órakor: A kék róka. — SZOMBATON este: Román előadás.

Angerer Sándor

angol uriszobosága
Arad, Str. Mărășești

Gaudiolusvirág minden színben koszorúk és alkalmi csokrok olcsó árban kaphatók

Mihelyi Vidor

virágüzletében. Arad, Str. G. Bertelot 2 (színházzal szemben)

Rengőleg társasági intimitás, érdekes cikke, egyszerű arcképek és csoportfelvételek, Feketéné Kurjatko Márta hangversenyének nő a címlapon, a Mica és a CAA együttese Kócsy Jenő pompás riportlapja TÁRSASÁG (Ez Arad!) most megjelent szennyezés képes számában. Ára 20 lei.

Engedélyezve a musieladás

ARAD. — Az itteni pénzügyigazgatóság miniszteri rendelkezést kapott, amely szerint a must-eladás szabad és minden korlátozástól mentes, csupán a fogyasztási illeték leróvása kötelező. A rendelkezés szerint tehát termelők jogosultak nagykereskedőknek és azok kiskereskedőknek eladni mustkészleteket.

Aradi templomfestők sikere

Kitüntető elismerés érte Feier Petre jeles aradi festőművészt, akinek nevét előnyösen ismeri az erdélyi közönség. Soós István festőművésszel egyik temesmegyei község görög keleti templomának szentképét festette meg. A munka az egyházi körök legmagasabb elismerését vívta ki. Itt írjuk meg, hogy Herrling István, a Világoson élő jeles festőművész több biharmegyei templom freskóit festi.

A fűszerkiskereskedők szindikátusának vasárnapi gyűlése

ARAD. — Az Aradi és Aradmegyei Fűszerkiskereskedők Szindikátusa vasárnap délelőtt tartotta meg választmányi ülését Engel Gyula elnökletével. Az elnök szíves szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd felolvasta a pénztári jelentést, ezután felhívta a tagok figyelmét, hogy a hatóságok által kiadott rendelkezéseket szigorúan tartásuk be, mert ezáltal elkerüljük a bírságokat. Az elnök felkéri a fűszerkiskereskedőket, hogy üzleti könyveket pontosan vezessék. Elhatározta a szindikátus, hogy egy ellenőrt alkalmaz, aki időnként felkeresi a tagokat és megadja a szükséges felvilágosításokat a különféle adminisztratív teendőkről.

Engel Gyula elnök közölte a megjelentekkel, hogy dr. Martha Alexandru tartományi kormányzót és Vlad Alexandru polgármestert üdvözölte a szindikátusi vezetőség. A választmányi ülésen elhangzottak élénk bizonyosságát adták annak, hogy a szindikátusi vezetőség minden lehetőséget elkövet és eredményes munkásságot fejt ki az aradi és a megyei fűszer kiskereskedők érdekében. Itt említjük meg, hogy a szindikátus november 6-án tartja meg rendes évi közgyűlését a Kereskedelmi Testület helyiségében.

Vérszegény, sápadt,

étvágytalan, legyengült és gyakori lefájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a dr. Földes féle „Ferrol” vastáplika. A leghatásosabb és legeredményesebb erősítő, hízoló, vér- és izomgyarapító szer. — Egy üveg ára 100 lei. Földes gyógyszerár. Arad.

„MATUZ”-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árakon. Október hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM” égőket. A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. Továbbá készpénzárak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

Szabó Albei

üveg- és porcellán nagyáruháza.

Havi 150 leiből tartja fenn magát egy hétgyermekes özvegyasszony

Többet nem eszünk, mint eszünk"
mondja a 17 éves családfenntartó

Az itt következő adatok alapján a bejelentőhivatal adatainak kitöltésére valók. Csakugy mint az enyém, az övé. Adatok, melyekre nem, a közbiztonság és különböző statisztikák kitöltésére — magasabb és fontosabb állami szempontok szükség van. Vértelen és önkéntlen rovatok ezek, ma fogadják a Vezérigazgató Ur és családjának személyi adatait, csakugy mint kereskedő, iparos életadatok, sőt a napszámok, a módos és a nincstelenekét is. A terület, melyen nincs biztonság és amelyen a demokrácia igazi uniformisát öltik a fehér papír kérdőíve adandó válaszokban. Ha az Ember egy kissé megitegni kezdi a papírt, ha az a szív lehelete érinti, akkor a Vezérigazgató Ur írával írott adatai életben, rózsaszín, vagy divatibb ibolyakék színt kapnak, az Éhesnevű mosónő és a apró gyermekének adatai pedig még koromfeketék lesznek, pedig ezt a fekete is lehet üdítő, életre-üdítő színre festeni, de csak egy eszközzel: kenyérdarabkával. Azzal a kenyérdarabkával, melyből a Véletlen — a sokaknak kegyes, de sokkal szemben kegyetlen jártos, — oly gyakran rosszul osztott.

Havi 150 lei és hét gyermekszáj

Egy ilyen örökfekete bejelentőhivatali adat özv. Kotok Jánosné, Arad, Piata Lptei 5. Foglalkozására nézve: öt éve siratja elhalt férjét, kenyérkeresőjét, gyászosan magát és hét élő gyermekének életét. Mert van valahol csodálatos a Világban és azaz, hogy ezek a gyermekek élnek. Hogyan és miből? Ére a kérdésre a következő választ ad. Legidősebb 17 éves fia kifutó egy textilgyárakban, akinek havi fizetése 500 lei, ebből a nagy jövedelemből fizetnek 350 lei bérbért, a fennmaradó 150 lei 7 gyermekszáj eszik. A második, az anya szája nem kíván külön enni, megelégszik azzal, hogy a 7 gyermek száját látja olykor-olykor enni és így ő maga is él. Lakik, persze szintén csak olykor-olykor. Ezt a 17 éves gyönyörű családfele — a befutó mondja, aki talán premezebben határozza meg életbrülményeit, amikor azt mondja szószerint: „többet nem eszünk, mint eszünk”. Ez az értelmes gyerek, semlesítve mondja ezt a mondatot, melyben annyi társadalommal szemben, mert rennival találabb, világba-üdítőbb volna ez a mondat egyetlen egy szóval: Éheznék! Éheznek édesanyám, én 17 éves és éheznek 6 apró gyermek. Jön a tél, a hideg és akkor majd éhezni és ézni fogunk.

Hamar felgyűröm felöltöm allérját, mert már pusztán mondatra is fádom. Nem érdezek tovább tőlük, inkább a Társadalom, az e-

gyént átfogó kerethez fordulok, telitorokkal: Önmagadon kívül nem ismeresz senkit, nem látod, nem halod embertestvéred jajját, szörnyű hangját, az éhező gyomrok kakofóniáját? Szuronyok lengése, ágyuk bömbölése, azok sistergése közelebb áll szivedhez, füledhez, zsebedhez! Minek a könnyeket fakasztó gázok, amikor a mostoha sorsban vergődő Élet önmaga termeli, sajtolja azt. Van vagyondelmünk, légvédelmünk, csak Embervédelmünk nincsen.

Szereteten épült fel a világ

Hogy özv. Kotok Jánosné és két gyermekének sorsa a sötét pincéből a napvilágra került, annak külön története van.

Szülőszüretelés évszakában élünk. Ilyenkor a szülő kilógramja olcsóbb mint a kenyér. Az anya már régen várja, hogy a havi 150 leies háztartási költségvetés — így feljavuljon. De várják a gyerekek is. Így aztán özvegy Kotokné karjára veszi legkisebb gyermekét, gyalogosan nekivág Hegyaljának — szüreti munkát keresni. Ebben sincsen szerencséje. Munka és szülő helyett egy kosár paradicsommal a fején, kis gyermekével a karján szomorúan visszaindul a városba. Világos község alatt majd elüti egy aradi orvos autója. A gépkocsi hirtelen lefékezik, az asszony bánatosan odamondja az orvosnak, hogy „sajnos” nem történt semmi baj. Az orvos megnyugodva továbbhajt, az asszonyt is haitia valami vágyakozás haza, itt-honmaradt hat gyermekéhez. De hosszú még az út — a sulvos fizikai és lelki teherrel.

Amit azonban az orvos ur elmulasztott, azt jószívűvel megteszi a következő autó tulajdonosa, egy aradi szövetnagykereskedő, aki látva a tehertől és fáradtságtól roskadozó asszonyt a gyermekével, megállítja autóját és versenyfutva az anva vágyódó türelmetlenségével, gyermekeihez röpti a szívében hálálkodó szerencsétlen asszonyt.

Egy régi szép mondás jut eszünkbe: „Szereteten épült fel a világ”...

De ma 1938-at írunk...

URANIA PREMIERMOZGO

5. 7.15 és 9.15 órákor

Ma utoljára:

ROBIN HOOD

kalandjai, Errol Flynn és Olivia De Havillad dal.

Holnaptól közkívánatra

MOSZKVA — SHANGHAI

POLA NEGRI

— legragyogóbb filmje —

Löbi kölcsönkönyvtára

Havi olvasási díj 40 Lei
Összes újdonságok állandóan kaphatók

Görbe fűkőr

Mi lesz veled ifjuság?

Három diák tiltott határ-átlépése

A cluji katonai törvényszék pén-teken három fiatalembert, inkább gyermeket, tiltott határátlépés címén 1—1 hónapi fogházra ítelt, melynek kitöltése után az ország-ból kitoloncolandók. Három, 16—17 éves korban levőkről van szó és érdekes véletlen, hogy az egyik Németországból, a másik Csehszlovákiából, a harmadik Magyarországról szökött át a határon és csupán a véletlen hozta magával, hogy a három kiskoru a katonai törvényszék folyosóján összekerült.

Az egyik bécsi fiú — 16 éves — az osztrák Anschluss idején szökött át Csehszlovákiába, ahol csakhamar elfogták és áttették a román határon. Itt nem fogadták be, visszairányították cseh területre, ahonnan most önként szökött át román területre. Itt újra elfogták és eggyelre 30 napig nincsen gondja, aztán kezdődhet előlről, mint ahogy 6 hónapja határőrök között sédült oda-vissza.

Három gyerekmber, akik még talán egy évvel ezelőtt az érettségi téttelekről álmodoztak, hogy aztán felkészülve meghódítsák a világot. Egész biztos, hogy valami nagy dologgal akarták megajándékozni az emberiséget, az egyik talán valami rendkívüli csodaszerrel akarta a szenvedő emberiséget megváltani, a másik az örök földi béke és szeretet receptjét hordozta agyában, a harmadik a tengereket akarta kiszárítani az emberiség boldogítására. Gazdaggá és boldoggá akartak tenni másokat és most ők állnak kijosztottan, szívben, lélekben meggyötörve, megsemmisítve az országát porában, riadtan, mint az üldözött vad és fájdalmas irigységgel eltelve a madarak iránt, akiknek megvan a fészük, a galamboknak a ducuk, csak nekik nincsen hova hajtsák le fejüket. És nem irnak emlékeverseket bakfisok könyvébe és nincsen majálisuk, az érettségi pálcza helyett vándorbot kerül a hónuk alá, szemük és agyuk nem a jövő tiltát keresik, hanem egy falat kenyérért szükül, nem ismerik a vágy, a szerelem illúzióját, az otthon melegét, de megismerik a beteg csontok, a hajszolt tudó lázát, a meggyötört szív keservét.

Mi lesz veled ifjuság?...

— És nincs hang, mely válaszolni tudna!...

CORSO SLAGERMOZGO

Tel. 20-65 5, 7.15 és 9.15

ÉJJELEI MENEDÉKHELY

MAXIM GORKIJ híres regénye, a legjobb francia színdarabokkal:

Jean Gabin, Louis Jouvet, Suzy Prim, Julien Astor és Vladimir Sokoloff
Fűtött terem!

A párisi Pasteur intézet 50 éves jubileuma

E hó végén lesz 50 éve annak, hogy a világhírű Pasteur intézetet Párisban létesítették. A félvyszázados évfordulót nagy ünnepségek között tartják meg.

Tűzijátékot szerezze be mielőbb

— a száraz cser, gyertyán és bukkfák eladása előnyös árban!

AUFRICHT

telepen Str. D. RAICU 15-17
Telefon 10—69

Elindul egy aradi békeapostol a világhír felé...

Volt minorita-szerzetes párisi és newyorki sikere

Pongrácz Jenő könyve az európai békéről.
— Milliók harca a békéért —

Néhány évvel ezelőtt az aradi közönség körében élenk feltűnést keltett az a hír, hogy Pongrácz Gellért minorita szerzetes kilépett a rendből. Hogy mi volt a kilépés oka, az a volt pap magánügye. Hosszabb ideig a közönség nem hallott semmit Pongrácz Gellértről, talval azután általános meglepetésként hatott az a hír, hogy Pongrácz Gellért az „Uj Történelmi Társaság” romániai megbízottjává nevezte ki.

A volt szerzetes, most már Pongrácz Jenő néven erős akarattal dolgozni kezdett. Társadalomtudományi értekezést írt, világbéke-terv pályázaton díjat nyert s az elmúlt napokban az a kitüntetés érte a fiatal székeleyt, hogy meghívták Párisba, ahol előadásokat tart s könyvét francia nyelven megjelenteti.

Igy lett Pongrácz Gellért minorita papból a világbéke egyik szerény apostola.

Kitüntetése alkalmából nem érdektelen ismertetőnk az Uj Történelmi Társaság célkitűzéseit, alapvető elveit.

Harc a — békéért!

Azok, akik végigszenvedték a szörnyű világégés minden borzalmát, vérben és jajban, ágyu- és fegyvertűben, érzéstől-fosztottan éltek a frontokon, megdöbbenve gondolnak egy új háborúra. Riadtan kérdezik az emberek: háboru, vagy béke lesz?

Nos, a háboru ellen harcol az a társaság, amelyet Romániában — hivatalos megbízottként — Pongrácz Jenő képvisel. Nem kisebb emberek állnak az Uj Történelmi Társaság élén, mint Rabindranath Tagore, a világhírű hindu költő, Einstein, a relativitás tanának tudósa, Keller Helén, az író, Pate francia tanár és képviselő, Rappard genfi egyetemi tanár, Engelbrecht amerikai bölcsész. Ez utóbbi a világhíres béke-kiáltvány szerkesztője.

— Újabb világszerencsétlenség veszélye fenyeget bennünket — írja Engelbrecht dr. — Uj háboru kitörésétől tartunk. A világ ismét forr és izzik, mint egy katlan. Ké szűlnék a halálgépek, hogy az embertestvérek millióit, a védtelen asszonyokat és gyermekeket elpusztítsák, hogy virágzó városokat és felbecsülhetetlen értékű műkincseket a földdel egyenlővé tegyenek.

— Uj erős és egészséges társadalmat akarunk! Mi nem kívánjuk milliók elpusztulását, de az égi hatalom sem akarja ezt. A föld népeinek békességben kell élniök. Meg kell teremteni a világékét, a világ népei közötti barátságot és testvériséget!”

Európa, Ázsia, Amerika, India és Ausztrália nevesebb tudósai, természetesen azok,

Legideálisabb hashajtó vértisztító a Földes féle „SOLVO”-pirula.

akik a humanitás legmagasabb fokán állanak, a békét és a népek testvéri együttműködését kívánják.

Pongrácz Jenő könyve

Hosszu esztendőket összesűrített munkája kerül az olvasóközönség elé Pongrácz Jenő művében. Foglalkozik a szerző az általános leszerelés nagy kérdésével, erre nézve új és egészséges társadalmi berendezkedésről szól nagy tájékozottsággal.

Mirza Sohrab, a New-Yorkban működő társaság vezetője legutóbb megleghangu levélben nyilvánította elismerését a fiatal tudósak.

Mit akarnak a békeapostolok?

Abdul Baba, a nemzetközi békemunka egyik legkitűnőbb indiai származású harcosa összefoglalta az Uj Történelmi Társaság immár sok millió tagjának kívánságait. Ezek a következők:

Az igazság kutatása szükséges. Az összes valósi rendszereknek egy és ugyanazon elvük legyen. A vallások az egyetértésen és szereteten épüljenek fel. A vallást össze kell hangolni az ésszel és a tudománnyal. El kell tüntetni a vallási és faji különbségeket. Meg kell valósítani a világékét. Ki kell küszöbölni a társadalmi osztálykülönbséget. El kell törölni a vámsorompókat. Egységes pénz, súly és ürmérték, valamint Biblia szükséges.

Tagadhatalan, hogy az emberek érdeklődését felkelti az Uj Történelmi Társaság. Ha talán egyik-másik kívánság ma még utópisztikusnak hat: nem lehet tudni, hogy a jövő méhe nem rejti-e a világékét, amelynek egyik apostola, Pongrácz Jenő Aradon él és itt alkotja meg hatalmas béke-művét.

Szőrmebundák

legújabb divat szerint

I. N A G Y

szücs mesternél
str. Alexandri 3.
szőrmearukban
nagy választék

Cigaretta-papír és pipa-gyár Romániában

A Monopolvezérigazgatóság elhatározta, hogy rövidesen cigaretta-papír és pipa-gyárat létesít Romániában.

Portschner

Str. Consistorului, női hölgyfodrász

Ondolálás 10, Hajmosás 10, Hajvágás 10, Manieur 10, Vizondolálás 20 Lei, Dauerwelle 150 Lei, Bab-klinik a.

Uraknak a lecsó bérlet-endszer

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árakon Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket

A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

Szabó Alber

üveg- és porcellán nagyáruház

AMEFA-Chinezul 5:3 (3:1)

ARAD. — Bajnoki. Biró: Huniade. 2000 néző. Kitartó és egyenletesen szitáló hideg esős időben választ kaput az AMTE. Enyhe széllel a hátban fekvő térfélhez juttatja a sorsolás előnye. Kinizsi indítja el a játékot, mely az előírt 3 óra kezdés helyett negyednégy után kezdődik a közönség bosszúságára és ütemes tribüdobogtató hívására. A Kinizsi kezdés után mindjárt lendületes játékba kezd és mintegy 10 perccel át hosszú passzokkal operál, de csakhamar felváltja ezt a játéktípust egy meddő tologató mezőnyjáték. Előbbi stílust átveszi az AMTE és boldogul is vele, mert a Kinizsi az első 10 perc után semmelláthatóan visszaesik és akcióképtelenné válik. Pedig jól kezdett és ezekben a percekben korántsem lehetett előre látni vereségét.

Az első percekben az AMTE részéről a következő akciók folynak le:

Mindjárt kezdés után az első komoly támadást Szurdi szereli, eközben buktatják is őt, az így megítélt szabadrugás az AMTE-t viszi fel az ellenfél kapujához. A 3. percben Dani szalad el, majd Pernekihez passzol, aki túlerősen adja magának előre a labdát, mely így a kifutó kapusé lesz. Egy perc múlva egy megítélt szabadrugást Sliva Danihoz rugja magasan, aki hosszú fejest küld a kapura. Ezt is elfogja Iles kapus. A 6. percben Klimek a védelem rossz passza következtében lövő helyzetbe jut, de külső hálót talál. — Perneki és Léb lövöldöznek laposan és gyengén kapura, persze eredménytelenül. A 10. percben Molnár kornerre vág ki egy labdát. Dani jól íveli, Bermoser azonban mellé fejele. Perneki Danihoz hátrafejtett labdájával utóbbi megy 15 métert, szélről lő, kapus fogja. Reinhardt átadását középről jól lövi Léb 20 méterről, de kapusé lesz. A 14. percben Bermoser ügyes trükkel maga mögött hagyja a védelmet, gyönyörűen ad be közvetlenül a kapu előtt, ott áll Dani és rug is, de a levegőt kassálja és így elveszett a jó helyzet. A 20. percben Perneki Léb labdáját váratlanul megszúrja, de a kapusnak sikerül kornerre nyomnia. A Kinizsi védelem a fenyegető akciók következtében tömörül, a csatársor is a védelmi vonalig hátrál — segíteni. De hiába, mert a 23. perc táján beérte az első gól. Léb Bermoserhez passzol, aki be akar adni, ám a labda Röck térdén elakad, onnan rövidre gurul, Bermoser észreveszi a kínálkozó alkalmat, rászalad a labdára és beadja, de most

Dani 4 méterről nem téveszt célt és irányt (1:0). A gól reakciója Danira nézve az, hogy 3 perccel belül kétszer is felvágják. A 29. percben az AMTE tábor szomorodik el. Szurdi helytelenül passzol Szaniszlóhoz, akire ketten is rászaladnak, de ez a kisebbik baj, mert Zoli luftol is, Klimek sietve szökteti meredeken Bajuszt, aki kiegyenlít (1:1).

Ezt a gólt Gerold csak kifizással menthette volna, de ehhez nem volt lélekjelenete. Szaniszlót a gól után alighanem lelki gyötrelmek fogják el, mert megzavarodik és vele együtt a halvesor is eltűnik rövid időre, így a bekkpárunk is kapkod, meginog, de szerencére Gerold a gölbiztos labdákat egymásután teszi ártalmatlanná. Ezek a percek voltak azok, amikor a Kinizsi megnyerhette volna a mérkőzést — több szerencsével. Mert ismerjük el, szerencsénk volt abban is például, hogy Klimek 5 méteres lövését Gerold kiüti a 3 lépésre álló Klimekhez újra, aki az üres kapu fölé lő ugyszólván a kapu torkából.

A 33. percben is Gerold a mentőangyal, aki ezúttal kifutva a 16-os vonalról az utolsó lélekzetvételben vágja vissza a labdát lábbal. De szemképrázta akcióval fel a 36. percben az AMTE.

Bermoser Lébnek ad hátra felé, aki félmagasan küldi fél bal irányban a labdát, Perneki nekiszegzi fejét és gyönyörűen száll a labda az ellenkező sarokba (2:1).

Kezds után Malița jól lő sarokra, de Gerold fogja. Ismét az AMTE ur a pályán. Egy, a 16-os környékén cikázó támadás során Perneki labdája Lébhez kerül, akinek ezúttal sikerül bevennie a Kinizsi kapuját (3:1), melyre azért is rászolgált ma Léb, mert többször merült fel ez a szándéka és szorgalmasan, bár laposan és gyengén lövöldözgetett kapura.

Dani és Gerold bravursorozata

Mindjárt a kezdés után Dani bravurt mutat be. Perneki szökteti őt, a bal bekk azonban előle hátraad a kapusnak, aki kiejti a labdát,

Danit csak a lendülete viszi a kapus felé, aztán látja, hogy csak láb kell hozzá, hát Isten neki, kotor és pöccint egyet, a tribün pedig tapsol hozzá (4:1).

A 6. és 10. percben Bermoser gólját, majd kornerét érvényteleníti a biró — amelyre egyébként rászaladt Dani is — offseid címén. Előzőleg azonban Tomi határbíró véleményezte a szabálytalanságot, mellyel a közönség nem ért egyet és dühösen tüntet a mérkőzés befejezéséig a határbíró ellen. A 15. percben Dani jól ad előre Pernekihez, aki ballal oldalt lövi a labdát, a kapus nem éri el, de Bermoser sem és így ismét elveszett egy jó

helyzet. Egy percre rá Gerold van munkában. Malița kemény lövését nagyszerűen védi, de hibázik viszont a 18. percben, amikor habozik kifutni, a védelem sem veszi komolyan Malița támadását, így sikerül berugnia a 4:2-öt jelentő góllállást.

A 27. percben újra Dani jeleskedik.

A 16-os sarkán kapja Szabótól a labdát, igazít egyet rajta, előtte áll ugyan Molnár 4-5 lépésre, aki hagyja löni Danit, abban a feltevésben, hogy testével jól elzárta a lövés szögét. De Molnár nem ismeri Danit. Emberszélesség áll rendelkezésére Daninak és ő pont ebben az irányban küldi gyönyörűen a labdát. Iles kapus is hibázott a gólban, mert neki kellett volna a bal sarok szögét zárni, amikor a bekk a jobb kapu sarkot fedezte (5:2). Reinhardt hagy ki egy nagyszerű helyzetet pillanatnyi késelmével, majd a tulsó oldalon Sliva rombol egymásután több támadást.

A 39. percben Kovács a szélről középre tartó Klimeket kíséri, aki azonban egyet cselez, Kovács hátat fordít Klimeknek és új elhelyezkedést keres, de senki sem siet Klimeket lövésében akadályozni, így a jobb felső sarokba céloz — eredménnyel (5:3). A hátralévő 5 percben inkább az AMTE van frontban.

A csapatok kritikája

A Kinizsi jól kezdett, de csakhamar visszaesett. Támadósrának jobbszárnyában. Cuculában még az ismert lendület is hiányzott. A balszárny energikus és élénk. Az összes támadások innen indultak. Klimek intelligens futballista és igyekvő is. A fedezetsor tulsokat van a védelemben. Legjobb a centerfedezetük. A bekkpár két azonos stílusú játékos, akik nem nagyon egészítik ki egymást. Kapusuk átlagos.

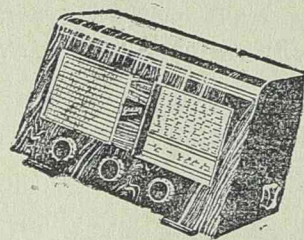
Az AMTE-ban Szaniszló — 10 percet leszámítva — kiváló volt. Daniról már szöktünk. Bermoser rendkívül intelligensen játszik, de sok labdát laposan ad be és az használhatatlan, mert a védelem zsákmánya lesz. A II. félidőben gyengébb volt, mint az előzőben. Perneki jó volt, bár az egész Kinizsi fogni igyekezett. Léb szintén nagyon jó volt ma. Reinhardt a multheti játékát meg sem közelítette. Szabó ma rengeteget dolgozott, bár szürkén. Szurdi az I. félidőben gvenge volt, elhanyagolta szélsőjét, viszont a II. félidőben kitűnően dolgozott. Ugy Sliva, mint Kovács jók voltak. Geroldnak pedig igen jó napja volt. A győzelem elérésében nagy része van.

Huniade birótól féltünk, de alapjában véve tárgyilagosságnak mutatkozott.

Juventus-Gloria 4:0 (1:0)

BUCUREȘTI. — Bajnoki. 5000 néző. Biró: Petre Vasile. Kellemetlen, csunya esős időben folyt le a mérkőzés, melyen a Juventus aránytalan győzelmet aratott a Gloria felett. A Gloria veresége a felázott mély talajra vezethető elsősorban vissza, ma jobban konvenniált a bucarești-i legényeknek. De részt a Juventus kapu elhatározottabb és gólrabb volt. A gólok közül Z. nescu hármat, míg Dunăre nu lőtte a negyediket.

TELEFON: 18-47.

GRAEIZ D.K.E. RÁDIO

A NÉMET VILÁGSLÁGER Egész Európa vételére alkalmas originál német gyári rádió

LEI 3000. Kedvező havi fizetésre kapható. — Készpénzfizetésnél árengedmény

HAMMER ZSIGMOND és FIA

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27

Hallgassa meg minden kötelezettség nélkül

Venus-Victoria 3:1 (1:1)

BUCUREȘTI. — Bajnoki. Biró: Pily Kroner. Az első félidőben kiegyenlített játék folyik, a második félidőben azonban a Venus felülkerekedik. A Victoria szerzi meg a vezetést Pop III révén, melyet Bodola egyenlít a 32. percben. A második félidőben Ploesteanu és Orza a gólszerzők.

FC Carpați-FC Rapid 2:2 (1:0)

NAGYBÁNYA. — Bajnoki. Biró: Vuia. Heves küzdelem után a két csapat kénytelen volt megelégedni egy-egy ponttal. Az első félidő egyenlő gólját Szerémi III lövi büntetéből, melyet csak a II. félidőben tud a Rapid egyenlítani Auer révén. Bogdan megszerzi a vezetést a Rapid részére, melyet kiegyenlített Szőke az utolsó előtti percekben.

Ripensia-Sp. Studentesc 7:0 (2:0)

TIMIȘOARA. — Bajnoki. 1000 néző. Biró: Costel Radulescu. A Ripensia kénye-kedve szerinti éri el a gólokat. Marcu kezd, utána Bindea, majd szünet után Marcu 3, Bindea két góllal terheli az egyetemisták hálóját, akik egyébként egészen primitív és siralmasan gyenge játékot produkáltak.

Tricolor-UDR 2:1 (2:0)

PLOEȘTI. — Bajnoki. Biró: Emil Kroner. Az UDR úgy látszik csak otthonában tud félelmetes ellenfél lenni. A ploestiek góljait Kovács és Kocsis lőtték, az UDR-ét Pacurar.

A petrosanli és lupenli

köszénbánya lerakata: Darabos, köszén kocka, akna és apró kétszermosott köszén kovács köszén, tojás brikett, szemikoksz „Retorta” és erdei faszén ELSŐ ARADI SÓMALOM

ALTMANN EDE

Ső szálléziai kőksz és tűzifa nagy raktár Alapítva 1893. Telefon 14-16, 21-21. ARAD, BULEVARDUL REGELE FERDINAND 44.

B) LIGABAJNOKSÁG

GAMT—Minerul 2:1.
NAC—Vulturii 10:0.
Törekvés—Universit. 2:0.
Rev. Grivița—Craiovan 2:0.
CFR Simeria—Jiul 2:0.

„Lebáda” mosoda

Vidor Frigyesné

Arad, Str. Consistorului

Legszebben tisztít gallérokat, ingeket, mindenféle fehérneműket, függönyöket és terítőket

Kerületi bajnokság

Olimpia—ATE 4:2 (2:2).
Astra—Crișana 1:1 (1:1).
Unirea—Tricolor 3:1 (3:1).
Titanus—Gălaia 2:1 (1:0).
AAC—Transilv. 3:1 (2:0).
Mica—Hakoah 5:0 (2:0).

Külföldi sport

Ferencváros—Budafok 2 (1:0).
Nemzeti—Electromos 1:1.
Hungária—Szolnoki MÁ 4:2 (3:2).
Phöbus—Bocskai 3:1 (3:1).
Kispest—ZsE 3:2 (1:1).
Szürketaxi—SSE 3:2 (1:1).
Ujpest—Szeged FC 5:5 (3:3) barátságos.

Kontinens—holland válogatott 2:1

AMSTERDAM. — A londoni mérkőzést megelőzően kontinens csapata a holland csapat ellen játszott, mely legyőzött 2:1 arányban. Zse geller is játszott egy félidő majd helyére Hahnemai állt be.